

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

**Χαιρετισμός Υπουργού Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας
Δρος Αθηνάς Μιχαηλίδου
Ετήσιο Μνημόσυνο Αρχιεπισκόπου Κυπριανού
και των συν Αυτώ μαρτυρησάντων
Κυριακή, 9 Ιουλίου 2023**

Με αισθήματα τιμής, συγκίνησης και υπερηφάνειας και πιστοί το ιστορικό μας χρέος, τιμούμε σήμερα τη μνήμη και τη θυσία του αιετίμου Αρχιεπισκόπου Κυπριανού και των συν Αυτώ μαρτυρησάντων, κατά την 9η Ιουλίου του 1821.

Μια φορτισμένη ιστορικά ημερομηνία όσον αφορά τη συνέχεια του ελληνισμού της Κύπρου, τα γεγονότα της οποίας συμπυκνώνουν τη θέληση και τον ασίγηστο πόθο του λαού της για ελευθερία.

Με φάρο τους ακατάλυτους δεσμούς με τον ελληνικό κορμό, οι Κύπριοι αποτίμησαν την προετοιμασία της Επανάστασης του 1821, ως ορόσημο της εθνικής τους συνείδησης, συνδράμοντας μέσα από τη συνεισφορά τους στη διεξαγωγή της.

Εξέχουσα μορφή της προσπάθειας αυτής υπήρξε ο Αρχιεπίσκοπος Κυπριανός, ο οποίος, με τη δράση, το αγωνιστικό φρόνημα και τη μετέπειτα εθελούσια θυσία του, ως συνεπακόλουθο της αλύγιστης στάσης που τήρησε, αναδείχθηκε σε φωτοδότη της αντίστασης των Κυπρίων έναντι της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας.

Η ένταξη του από νεαρή ηλικία ως δόκιμος στη Μονή Μαχαιρά και η ευκαιρία που είχε αργότερα να φοιτήσει στο Ελληνομουσείο της Λευκωσίας, υπήρξε καθοριστικής σημασίας όσον αφορά τη διαμόρφωση των αρχών, των αξιών και της ελληνορθόδοξης συνείδησης που διέκριναν την πορεία της ζωής του.

Εξίσου σημαντική, προς την κατεύθυνση αυτή υπήρξε η μετάβαση του το 1783 και η εικοσαετής παραμονή του, στη συνέχεια, στη Μολδοβλαχία.

Μια εικοσαετία που συνέπεσε με την απήχηση των ιδεών της Γαλλικής Επανάστασης, οι οποίες επηρέασαν και καθόρισαν την πολιτική και κοινωνική του σκέψη, αλλά κυρίως τη μετέπειτα του δράση, δικαιολογώντας τον χαρακτηρισμό που του αποδόθηκε ως σημαντικού εκπροσώπου του Διαφωτισμού στον ελληνικό χώρο.

Με την επιστροφή του στην Κύπρο, χειροτονήθηκε ως οικονόμος, από τον Αρχιεπίσκοπο Χρύσανθο, διαδραματίζοντας έκτοτε σημαντικό ρόλο στο εκκλησιαστικό και πολιτικό γίγνεσθαι του τόπου.

Επιβεβαίωση αποτελούν, μεταξύ άλλων, οι διοικητικές και οργανωτικές του ικανότητες, που του επέτρεψαν να διεκπεραιώνει με αποτελεσματικότητα μεγάλο μέρος των καθηκόντων του Αρχιεπισκόπου. Εξίσου, η δική του συμβιβαστική παρέμβαση αλλά και χειρισμοί, όσον αφορά τις εξεγέρσεις των Οθωμανών κατοίκων στη Λευκωσία, υπήρξαν καίριοι, αποτρέποντας, σε πολλές περιπτώσεις, τις βιαιότητες εναντίον των ορθόδοξων χριστιανών.

Με την άνοδο του στον αρχιεπισκοπικό θρόνο το 1810, έθεσε ως γνώμονα του την προστασία του λαού. Στο πλαίσιο αυτό, καθ' όλη τη διάρκεια της δράσης του ως Αρχιεπίσκοπος, πέτυχε, τη δύσκολη αυτή περίοδο της δουλείας, να καταστήσει την Εκκλησία, ως την κιβωτό της Ορθοδοξίας και του Ελληνισμού.

Δεν είναι τυχαίο άλλωστε το γεγονός ότι μία από τις πρώτες του ενέργειες ως Προκαθήμενος της Εκκλησίας ήταν η ίδρυση της Ελληνικής Σχολής στη Λευκωσία, η οποία αποτέλεσε πηγή της ελληνοχριστιανικής παιδείας και κέντρο πνευματικής και μορφωτικής δραστηριοποίησης.

Πρέπει να σημειωθεί ότι στην ιδρυτική πράξη της Ελληνικής Σχολής, ένα βαρυσήμαντο κείμενο το οποίο συγκαταλέγεται στις σπουδαίες πηγές του ελληνικού διαφωτισμού στην Κύπρο, ο Κυπριανός, φλογισμένος από άδολη φιλοπατρία και αγάπη για την ελευθερία, προτρέπει το ποίμνιο να διαφυλάξει και να υπερασπιστεί, ως ύψιστο χρέος, την πίστη του και την πατρίδα του.

Επενδύοντας στην ανάπτυξη της παιδείας ως ενοποιητικό στοιχείο της εθνικής ταυτότητας του λαού, ενίσχυσε, εξίσου, τη νεοσύστατη Ελληνική Σχολή Λεμεσού.

Με τη μύηση του στη Φιλική Εταιρεία, ο συνετός ποιμενάρχης, προέκρινε της καθολικής συμμετοχής της Κύπρου στην Επανάσταση, τις γεωγραφικές ιδιαιτερότητες του νησιού.

Λόγω της εγγύτητάς του με περιοχές στις οποίες υπήρχε συμπαγής μουσουλμανικός πληθυσμός, όπως επίσης λόγω της δυνατότητας άμεσης μεταφοράς στρατευμάτων στο νησί, η όποια προσπάθεια εξέγερσης θα μπορούσε εύκολα να καταστείλει αιματηρά.

Στο πλαίσιο αυτό, η Κύπρος δεν συμπεριλήφθηκε στον κεντρικό επαναστατικό σχεδιασμό. Μέσα, όμως, από τη συμμετοχή των Κυπρίων κατέθεσε μία καταλυτικής σημασίας συνεισφορά στον Αγώνα, η οποία, εκτός από τα υλικά αγαθά και την οικονομική συνδρομή, διευρύνθηκε με τη συμμετοχή 1000 και πλέον εθελοντών, στην ελληνική εθνεγερσία.

Παρά το γεγονός ότι στην Κύπρο δεν εκδηλώθηκε ένοπλη εξέγερση, παρά τους συμβιβασμούς και τις συνετές υποχωρήσεις στις οποίες προχώρησε ο Αρχιεπίσκοπος Κυπριανός προστατεύοντας με τις ενέργειες του το ποίμνιο του, οι τοπικές αρχές εφάρμοσαν μέτρα εκδηλώνοντας το μένος, τη βαναυσότητα και τη θηριωδία τους, με στόχο την αποδυνάμωση της πολιτικής και εκκλησιαστικής εξουσίας αλλά και τον εκφοβισμό του πληθυσμού.

Λίγους μήνες μετά το ξέσπασμα της Ελληνικής Επανάστασης, ο νέος οθωμανός διοικητής του νησιού, Κουτσοúk Μεχμέτ, με αφορμή την κυκλοφορία επαναστατικών φυλλαδίων, κατήγγειλε στην Υψηλή Πύλη τον κίνδυνο κυοφορούμενου ξεσηκωμού των Κυπρίων.

Στο πλαίσιο αυτό, με πρόφαση την αποτροπή της οποιασδήποτε επαναστατικής ενέργειας, κατόρθωσε να εξασφαλίσει την έγκρισή της στο αίτημα που υπέβαλε για εκτέλεση αριθμού επιφανών κληρικών και λαϊκών.

Το αίσθημα ευθύνης, η αυτοθυσία και ο ηρωισμός που επέδειξε ο Αρχιεπίσκοπος Κυπριανός απορρίπτοντας συνειδητά την όποια πρόταση για διαφυγή, ως επίσης το θάρρος με το οποίο πορεύτηκε, απέδειξαν το θάρρος, την αυτοθυσία και την ειλικρινή αγάπη για το ποίμνιό του.

Την ίδια στιγμή, η θυσία του, μαζί με τους Μητροπολίτες Πάφου, Κιτίου και Κηρυνείας, την 9^η Ιουλίου του 1821, τονώνοντας το αδούλωτο φρόνημα του λαού και συμβάλλοντας καταλυτικά στη διαφύλαξη της ελληνορθόδοξης συνειδησης, υψώθηκε ως φράγμα αντίστασης έναντι του οθωμανικού ζυγού.

Ήταν αυτός ο εκδικητικά βαρύς φόρος αίματος που πλήρωσε η Κύπρος το καλοκαίρι του 1821, που γιγάντωσαν τη θέληση και τον ασίγαστο πόθο των Κυπρίων για ελευθερία.

Ήταν στη συνέχεια και πάλι η 9η Ιουλίου, που εμψύχωσαν τους Έλληνες της Κύπρου σε καιρούς δοκιμασίας, δίνοντας τους τη σκυτάλη για να γράψουν το 1955 τη δική τους σελίδα στην ιστορία της πατρίδας μας.

Είναι αυτή η ίδια θυσία που συνεχίζει να ακτινοβολεί και να υψώνεται ως σύμβολο, καθοδηγώντας τα βήματα της δικής μας πορείας, προκειμένου να μπορέσουμε να ανταπεξέλθουμε στις προκλήσεις που αντιμετωπίζουμε τη δύσκολη εποχή που διανύουμε, οι οποίες απειλούν τη φυσική και εθνική μας επιβίωση.

Σήμερα που η πατρίδα μας δοκιμάζεται για 49 ολόκληρα χρόνια από την τουρκική εισβολή και τη συνεχιζόμενη κατοχή, οφείλουμε να αντλήσουμε διδάγματα από τις μεγάλες στιγμές της ιστορίας μας και να πορευτούμε με ενότητα και ομοψυχία, με σθένος και αποφασιστικότητα.

Οφείλουμε να συνεχίσουμε τον αγώνα μας για την απελευθέρωση και την επανένωση της πατρίδας μας, στη βάση μίας δίκαιης και βιώσιμης λύσης του κυπριακού προβλήματος.

Μιας λύσης που θα απαλλάσσει τον τόπο μας από τους στρατούς κατοχής, τις αναχρονιστικές συνθήκες εγγυήσεων και τα επεμβατικά δικαιώματα τρίτων χωρών, επιτρέποντας στο λαό της να ζήσει σε συνθήκες ειρήνης, ασφάλειας, ευημερίας και προόδου.

Όπως ο ίδιος ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας έχει τονίσει κατ' επανάληψη, για την παρούσα Κυβέρνηση, αποτελεί προτεραιότητα η επικράτηση της δικαιοσύνης στον τόπο μας,

διαβεβαιώνοντας, παράλληλα, για την ετοιμότητά του να προσέλθει ανά πάσα στιγμή στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων.

Δεδομένης της ετοιμότητας της δικής μας πλευράς, ευελπιστούμε ότι σύντομα η Τουρκία και οι Τουρκοκύπριοι θα επιδείξουν την ίδια αποφασιστικότητα και καλή θέληση προκειμένου να οδηγηθούμε στο επιθυμητό αποτέλεσμα.

Η απελευθέρωση και επανένωση της πατρίδας αποτελεί το δικό μας χρέος το οποίο πρέπει να ξοφλήσουμε. Αυτό οφείλουμε σε όλους όσοι αγωνίστηκαν και θυσιάστηκαν για την ελευθερία της πατρίδας μας, σε όλους όσοι έζησαν, μεγάλωσαν και πέθαναν στην προσφυγιά, σε αυτούς που ακόμα προσμένουν την επιστροφή.

Αυτή θα είναι και η ύψιστη δικαίωση της θυσίας του Αρχιεπισκόπου Κυπριανού και των συν Αυτώ μαρτυρησάντων.

